

Kazachstan – monitor ekonomického vývoja **Máj 2018**

1. Aktuálny makroekonomický vývoj / očakávané trendy

Objem investícií do základného kapitálu firiem za január-apríl 2018 predstavoval **2 628,8 mld. KZT (6,8 mld. EUR)** a v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka sa zvýšil o 28,9 %. Hlavný podiel z toho pokryli vlastné prostriedky firiem – 1 962 mld. KZT (5,1 mld. EUR) alebo 75 % celkových investícií. **Najviac investícií smerovalo do bankého a ťažobného priemyslu (46,8 %)**, operácií s nehnuteľnosťami (12,8 %), dopravy a skladovania (11,6 %). Premiér B. Sagintajev na zasadnutí Rady riaditeľov národnej investičnej agentúry Kazakh Invest 24.5. informoval, že od začiatku roku 2018 vláda podpísala dohody so 42 zahraničnými investormi na realizáciu projektov v celkovej hodnote prevyšujúcej 7,5 mld. USD. Stavebné a konštrukčné práce už boli začaté na realizácii 18 projektov za 1 mld. USD.

Medziročná miera inflácie koncom apríla 2018 dosiahla 6,5 % (2,2 % od začiatku r. 2018) a udržuje sa v plánovanom rozmedzí na r. 2018, ktoré predstavuje 5-7 %. **Rast HDP za január-apríl 2018 predstavoval 3,8 %, produkcia v priemysle sa zvýšila o 5,1 %** (z toho priemyselná výroba 5,9 %, banký a ťažobný priemysel 4,9 %). **Miera nezamestnanosti koncom apríla 2018 dosiahla 4,9 %** (436,8 tis. osôb) ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Priemerná hodnota životného minima v apríli 2018 bola 26 339 KZT (68,5 EUR) a oproti decembru 2017 sa zvýšila o 2,9 %.

Celkový obrat zahraničného obchodu za január-marec 2018 dosiahol 21,0 mld. USD (nárast o 24,3 %), vývoz bol 13,8 mld. USD (+27 %), dovoz 7,2 mld. USD (19,4 %). Verejný dlh koncom marca 2018 predstavoval 14,8 bil. KZT (45 mld. USD) a medziročne sa zvýšil o 20 %. Hlavným faktorom ovplyvňujúcim rast zadĺženia bol vnútorný vládny dlh (+39,5 %), zatiaľ čo vonkajší dlh ostal prakticky nezmenený (+0,1 %). V priebehu ostatných 5 rokov pritom došlo k 3,7-násobnému rastu verejného dlhu z 4 bil. KZT na 14,8 bil. KZT. Servisovanie verejného dlhu za 1Q/2018 činilo 156,7 mld. KZT (408 mil. EUR). **Pasívne saldo platobnej bilancie za 1-3/2018 dosiahlo 95 mil. USD** a oproti 1,4 mld. USD v rovnakom období predchádzajúceho roka sa znížilo až 14,7-krát (!). Čistý prílev PZI za 1. štvrtrok 2018 bol 2,6 mld. USD.

Rast HDP v rokoch 2018-2019 podľa najnovšej korigovanej prognózy EBRD dosiahne 3,9 % (predtým očakávala 3,5 %) a 3,8 %. V krátkodobom časovom horizonte ho budú ťahať hlavne vyššie ceny ropy, jej rastúca domáca ťažba/export a realizácia veľkých investičných energetických projektov ako je ropné pole Tengiz alebo program plynifikácie krajiny (nový plynovod Sarjarka).

Vláda na svojom zasadnutí 5.5. schválila dodatok k republikovému rozpočtu na roky 2018-2020, na základe ktorého **budú výdavky v r. 2018 zvýšené o 417 mld. KZT (1,1 mld. €) za účelom podpory realizácie prezidentom N. Nazarbajevom nedávno predstavených piatich sociálnych iniciatív**. Najdôležitejšou z nich je iniciatíva, zameraná na riešenie problému dostupnosti hypotéky pre každého zamestnaného občana Kazachstanu. Podstatou programu „7-20-25“ je udržanie maximálnej hranice úrokovej sadzby do 7 % (v súčasnosti

14-16 %), pričom výška počiatočného vkladu nesmie prekročiť 20 % (v súčasnosti 30-50 %) a úver bude poskytovaný na 25 rokov (v súčasnosti 10-15 rokov).

2. Podnikateľské prostredie / podpora podnikania/ aktivity firiem

Zhoršenie pozície v ratingu konkurencieschopnosti IMD

Kazachstan sa v najnovšom svetovom ratingu konkurencieschopnosti, ktorý 30.5. zverejnil švajčiarsky inštitút IMD (The World Competitiveness Center of the International Institute for Management Development, Lausanne) umiestnil na **38. mieste spomedzi 63 hodnotených krajín** (1. miesto získali USA). **V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa takto zhoršil o 6 priečok, stále je však najúspešnejší v rámci zoskupenia SNŠ**, kde Ruská federácia obsadila 45. miesto a Ukrajina bola 49. Napriek celkovému poklesu hodnotenia konkurencieschopnosti kazašskej ekonomiky bolo určité zlepšenie zaznamenané v kategórii „**Výkonnosť ekonomiky**“ (**49. miesto, zlepšenie o 5 bodov**), hlavne vďaka lepším výsledkom nasledujúcich faktorov: medzinárodný obchod (56. miesto, postup o 6 bodov), zamestnanosť (26/+6) a ceny (48/+5). Zhoršenie zaznamenali podskupiny: domáca ekonomika (46/-6), medzinárodné investície (28/-10). V ďalšej hodnotenej kategórii „**Infraštruktúra**“ sa **Kazachstan zlepšil zo 43. na 42. miesto**; pozitívne je hodnotená základná infraštruktúra (24/+8) aj vzdelávanie (29/+6), slabšie hodnotenie získala technologická infraštruktúra (49/-6) ako aj zdravie a životné prostredie (56/-3).

Pozíciu určitej konkurenčnej výhody si udržala kategória „**Efektívnosť vlády (25. miesto)**“ aj napriek tomu, že jej podskupina verejné financie klesla zo 4. na 19. miesto. V kategórii „**Efektívnosť podnikania**“ **obsadil Kazachstan 34. pozíciu**. Medzi päť najatraktívnejších faktorov kazašskej ekonomiky v rámci prieskumu boli zaradené: stabilita politiky a predvídateľnosť (57,8 %), prostredie priaznivé pre podnikanie (55,6 %), dynamika ekonomiky (46,7 %), konkurencieschopný daňový režim (41,1 %) a efektívne pracovné vzťahy (32,2 %). Pozn.: Slovenská republika sa v uvedenom hodnotení umiestnila na 55. mieste oproti 51. priečke pred rokom (<http://www.imd.org/wcc/>).

Projekty PPP získavajú na popularite

Vedenie akciovej spoločnosti „Kazašské centrum verejno-súkromného partnerstva (AO «Казakhstanский центр государственно-частного партнерства»), <http://kzppp.kz/>) zverejnilo 10.5. informáciu o aktuálnom stave realizácie PPP projektov v Kazachstane. Hlavnou prioritou ďalšieho rozvoja verejno-súkromných partnerstiev na regionálnej úrovni sa stávajú reálne potreby obyvateľstva a celý mechanizmus prechádza na kvalitatívne vyššiu úroveň s uplatňovaním komplexných riešení. **Doposiaľ bolo daných do používania 140 PPP objektov v celkovej hodnote 90,6 mld. KZT (236 mil. EUR)**. Išlo hlavne o sociálnu infraštruktúru (detské škôlky, zdravotnícke a športovo-zábavné centrá).

V súčasnosti sa v rôznych štádiách rozpracovanosti nachádza 779 verejno-súkromných projektov v hodnote 1,7 bil. KZT (4,4 mld. EUR), uzatvorených bolo už 215 realizačných dohôd v sume 782,5 mld. KZT (2 mld. EUR). Záujem o tento druh spolupráce medzi súkromnou sférou a miestnou samosprávou sa pritom postupne zvyšuje – zatiaľ čo v r. 2003 boli rozpracované PPP projekty v hodnote 60,6 mld. KZT, v súčasnosti je to už 782,5 mld. KZT (2 mld. EUR). Z regionálneho hľadiska bolo najviac PPP projektov realizovaných vo Východokazašskej (71), Juhokazašskej (22), Karagandijskej (21) a Kostanajskej oblasti (20). V pohľade objemu investícií vedie Akt'ubinská oblasť (17,4 mld. KZT; 45,3 mil. EUR) a hlavné mesto Astana (15,1 mld. KZT; 39,3 mil. EUR)

Produkcia automobilov sa zvyšuje

Automobilový priemysel Kazachstanu začal rok 2018 v rýchlom tempe, keď **za prvé 4 mesiace dokázal spustiť z výrobných liniek 9,297 tis. motorových vozidiel, čo predstavuje medziročný nárast o 84,5 %**. Hlavný podiel (95 %) patril osobných vozidlám, ktorých sa vyrobilo 8,784 tis. jednotiek (najviac značka Lada – 3,540 tis. ks a Hyundai 1,627 tis. ks) pri náraste o 92,2 %. Výroba nákladných vozidiel je menej úspešná, keď 236 zmontovaných kusov znamená pokles o 9,6 %. Vyrobených bolo tiež 44 jednotiek špeciálnej techniky (+57 %) a 173 nákladných prívesov (+53 %).

Nový závod na výrobu poľnohospodárskej techniky

Nemecká spoločnosť CLAAS, ktorá je popredným svetovým výrobcom poľnohospodárskej techniky s ročnými tržbami prevyšujúcimi 3 mld. EUR, podpísala v Astane 18.5. s vedením Severokazašskej oblasti memorandum o porozumení na **vytvorenie spoločnej kazaško-nemeckej firmy na montáž kombajnov na zrniny a traktorov značky CLAAS**. Produkcia bude určená hlavne pre domáci trh a mala by prispieť k zlepšeniu stavu vozového parku agrosektora a tým aj k lepším výsledkom pestovania poľnohospodárskych plodín a zvyšovania ich výnosov.

Zbrojársky veľtrh KADEX priniesol domácim firmám nové projekty

5. ročník Medzinárodného veľtrhu obrannej a vojenskej techniky KADEX sa uskutočnil v Astane 23.-26.5. a predstavilo sa na ňom **318 firiem z 28 štátov sveta**. Zo SR sa vlastným stánkom prezentovala spoločnosť **CSM Tisovec**. Okrem domácich subjektov boli najviac viditeľné firmy z Ruskej federácie, Turecka a Číny, ktoré mali vlastné národné pavilóny. Z pohľadu domáceho zbrojárskeho priemyslu, ktorý zahŕňa 40 firiem s 9 tis. zamestnancami (+ ďalších 60 subdodávateľských firiem z civilného sektora), ako aj jeho ďalšieho rozvoja, možno veľtrh označiť za celkom úspešný – **kazašské firmy na ňom podpísali viac ako 100 obchodných kontraktov v hodnote 300 mld. KZT (760 mil. EUR)**. Z krajín EÚ uzatvorili dohody o spolupráci s kazaškými partnermi firmy Tales (Francúzsko), Wtorplast (Poľsko), Terem Holding a Metalika Komers (Bulharsko), D&D Dynamit Nobel Defence (NSR).

Prehľad uzatvorených kontraktov na veľtrhu KADEX:

<https://kapital.kz/economic/69435/po-itogam-kadex-podpisano-okolo-100-dokumentov.html>

Montáž ruských vrtuľníkov Mi-8/17

Ministerstvo obranného, leteckého a kozmického priemyslu Kazachstanu oznámilo 15.5., že v priebehu 2. polroka 2018 začnú **letecké opravovne v Almaty montovať vrtuľníky ruskej výroby Mi-8/17**, ktoré budú využívané civilných aj obranných zložkách Kazachstanu. Iný projekt konštrukcie vrtuľníkov v Astane (Eurocopter KZ Engineering Company) zatiaľ za niekoľko rokov priniesol skôr kusové dodávky strojov EC-145.

Podpis dohody o spolupráci vo finančnej oblasti

Vedenie **Medzinárodného finančného centra Astana (AIFC)**, (<http://www.aifc.kz/>) zverejnilo 25.5. informáciu o podpise dohody s partnerskou inštitúciou ADGM (**Abu Dhabi Global Market**) z Abu Dhabi v Spojených arabských emirátoch. Dohoda vytvára strategickú platformu medzi obidvomi inštitúciami s cieľom zdieľať informácie a skúsenosti v oblasti finančnej legislatívy, kontroly a regulácie trhov. Snahou bude podporiť realizáciu spoločných projektov, hlavne v Astane, ktorej finančné centrum sa iba začína rozvíjať. **Ambíciou AIFC je stať sa v priebehu nasledujúcich 5 rokov významným medzinárodným finančným centrom Strednej Ázie**. Zatiaľ jediná kazašská burza cenných papierov (KASE) existuje

v súčasnosti iba v Almaty. Zoznam subjektov, ktoré sú kótované na tejto burze, je dostupný na linku: <http://kase.kz/en/issuers/>. Trhová kapitalizácia KASE predstavuje 42,13 mld. USD (47. miesto na svete) alebo 18,73 % HDP Kazachstanu.

Privatizácia aktív národného fondu

Národný fond Samruk-Kazyna, ktorý bol vytvorený v r. 2008 a spravuje aktíva vo výške 74 mld. USD, informoval 24.5., že v priebehu r. 2018 plánuje privatizovať 50 subjektov zo svojho portfólia. **Formou IPO budú predané 3 veľké štátne firmy Kaztelekom, Air Astana a Kazatomprom.**

Podpis legislatívy na zlepšenie podnikateľského prostredia

Prezident N. Nazarbajev podpísal 24.5. „Zákon o zmenách a doplneniach niektorých legislatívnych aktov Kazašskej republiky na zlepšenie regulácie podnikateľskej činnosti“, úlohou ktorého bude zlepšiť a liberalizovať podnikateľskú legislatívu v Kazachstane. **Ide o rozsiahlu legislatívnu úpravu, ktorá sa bude týkať približne 1 000 dodatkov k 14 kódexom a 109 zákonom upravujúcim podnikanie v Kazachstane.** Nová legislatíva by mala prispieť k zníženiu kontrolných funkcií štátu voči podnikateľským subjektom až o 30 %, dôležitou súčasťou bude tiež zavedenie inštitútu preventívnej kontroly za účelom predchádzania porušovaniu zákonov. K vyššej regulácie dôjde v prípade prirodzených monopolov a kvázi verejného sektoru.

Text zákona: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=36227306

3. Energetika / nerastné suroviny / obnoviteľné zdroje energie

EBRD sa zapojí do projektov OZE

Minister energetiky K. Bozumbajev a viceprezident EBRD J. Riterink podpísali v Aстане 17.5. **dohodu o spolupráci pri výstavbe 50 MW fotovoltickej elektrárne BAJKONYR SOLAR «Байконыр Солар»**, ktorá sa bude nachádzať v Kyzylordskej oblasti a mala by zásobovať elektrickou energiou mesto Kyzylorda a priľahlé okresy. Ekologický prínos projektu je značný – elektrárňou umožní znížiť ročné emisie oxidu uhličitého o 75 tis. ton. Ide o spoločný projekt, financovaný prostredníctvom úveru poskytnutého EBRD (30 mil. USD), Ázijskou rozvojovou bankou (11,5 mil. USD) a Fondom čistých technológií (10,4 mil. USD). **EBRD už investovala za ostatných 20 rokov viac ako 8,7 mld. USD do rozvoja kazašskej ekonomiky.** V priebehu roku 2017 bolo podpísaných 25 nových projektov v hodnote viac ako 700 mil. USD. **Súčasnú portfólio EBRD v Kazachstane je pomerne široké – zahŕňa 118 projektov v hodnote 3,1 mld. EUR.**

Rezort energetiky plánuje podstatne zvýšiť objem ťažby ropy

Minister energetiky K. Bozumbajev na zasadnutí parlamentu 21.5. oznámil, že **Kazachstan plánuje do r. 2025 postupne zvýšiť ročnú ťažbu ropy zo súčasných 86 mil. ton na 104 mil. ton, t.j. o 21 %.** Plán na r. 2018 predstavuje 87 mil. ton ropy. Objem ťažby ropy za január-apríl 2018 predstavoval 25,4 mil. ton, čo v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka predstavuje nárast o 7,3 %.

Spoločnosť CPC (Caspian Pipeline Consortium) oznámila 4.5., že **za obdobie január-apríl 2018 exportovala 20,015 mil. ton ropy, čo oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka predstavuje nárast o 13 %.** Konzorcium CPC bolo založené kvôli výstavbe ropovodu a exportu kazašskej ropy tranzitom cez územie Ruskej federácie. Patrí jej ropovod Tengiz-Novorossijsk s celkovou dĺžkou 1,5 tis. km, ktorý spája náleziská na západe Kazachstanu s ruským pobrežím Čierneho mora. Objem prepravy ropy cez CPC v r. 2017 predstavoval

55,107 mil. ton pri náraste o 24,4 %. Hlavnými akcionármi konzorcia sú Ruská federácia (24 %), kazašská národná spoločnosť KazMunajGaz (19 %) a spoločnosť Chevron Caspian Pipeline Consortium Company (15 %).

Ťažba ďalších nerastných surovín zaznamenáva v priebehu tohto roku taktiež pozitívne tendencie: v prípade zemného plynu dosiahla 18,7 mld. m³ (nárast o 6,5 %), uhlia 38,8 mil. ton (+2,8 %), železnej rudy 13,4 mil. ton (+8,1 %), medenej rudy 32,6 mil. ton (+4,9 %), zlatonosnej rudy 6,9 mil. ton (+17,6 %), chrómového koncentráту 1,5 mil. ton (+4,6 %).

Začatie výstavby nového plynovodu do hlavného mesta

Minister energetiky K. Bozumbajev oznámil 21.5., že **oficiálny začiatok výstavby nového plynovodu Sarjarka je naplánovaný na júl 2018**. Prvá fáza projektu na trase Kyzylorda-Zhezkazgan-Karaganda-Temirtau-Astana bude stáť 267,3 mld. KZT (694 mil. EUR) a umožní plynofikovať 171 miest a obcí. Miera plynofikácie obydľí v Kazachstane dosahuje v súčasnosti 47,4 % a jej postupné zvyšovanie predstavuje jednu z piatich sociálno-ekonomických priorít prezentovaných nedávno prezidentom N. Nazarbajevom.

Prvé aukcie na dodávky energie z OZE

Kazachstan realizuje od 23.5. do 7.6.2018 svoju historicky prvú medzinárodnú aukciu na dodávky elektriny z obnoviteľných zdrojov energie. Na predaj je ponúknutých 1 GW licencií, z čoho najviac, 620 MW budú pokrývať veterné elektrárne. 290 MW pripadne na fotovoltaičné a 75 MW na vodné elektrárne, zvyšných 15 MW pokryjú zariadenia na biomasu. Aukcia je realizovaná elektronickou formou, čo má zabezpečiť jej transparentnosť a prítťažlivosť pre investorov. Podrobná informácia o podmienkach účasti na aukciách a pláne ich realizácie na rok 2018 sú zverejnené na stránke Ministerstva energetiky Kazachstanu: <http://energo.gov.kz/index.php?id=18005>.

Prvé kolo aukcie sa uskutočnilo 23.5., bolo zamerané na severnú zónu (Akmolinská, Aktubinská, Východokazašská, Karagandijská, Kostanajská, Pavlodarská a Severokazašská oblasť) a dodávky energie z veterných elektrární s celkovou kapacitou 20 MW. Predložených bolo 9 ponúk zo strany kazašských firiem v rozmedzí od 2 do 9 MW (spolu ponuka predstavovala 40,7 MW). V súlade s pravidlami vykonávania aukcie, kde podmienkou je účasť minimálne 3 záujemcov a ponuka dodávok 150 % aukčného objemu energie, bolo prvé kolo uznané za platné. **Druhé kolo aukcie na dodávku 50 MW elektrickej energie z veterných elektrární z rovnakých oblastí Kazachstanu sa uskutočnilo 24.5.** a vďaka 4 záujemcom a ponúkaným 127 MW bolo rovnako úspešné. Organizátorom aukcií je spoločnosť KOREM (AO KOPЭM, <https://www.korem.kz/>), ktorá je národným operátorom na trhu s elektrickou energiou.

Privatizácia svetového lídra v produkcii uránu

Vedenie národného fondu Samruk-Kazyna zverejnilo 23.5. informáciu o pláne uskutočniť prvú verejnú ponuku akcií (IPO) a **predať minimálne 25 % spoločnosti „Kazatomprom“** (<http://www.kazatomprom.kz/en>), ktorá je najväčším svetovým producentom uránu (26 tis. zamestnancov). Emisia akcií v odhadovanej hodnote 3,5 mld. USD bude realizovaná na Londýnskej alebo Hongkongskej burze a mali by ju sprostredkovať veľké medzinárodné banky, medzi ktorými sa spomína aj JPMorgan Chase & Co. Podľa dostupných informácií o kúpu akcií spoločnosti Kazatomprom už prejavili investori z Číny a Ruskej federácie.

Registrácia dodávateľov tovarov a služieb spoločnosti Kazatomprom:

<http://www.kazatomprom.kz/ru/purchases>

4. Doprava / tranzitné koridory / Hodvábna cesta / projekt OBOR

Spolupráca s Tureckom v oblasti nákladnej dopravy

2. kolo rokovaní k návrhu medzivládnej dohody medzi Kazašskou republikou a Tureckou republikou o kombinovanej nákladnej preprave sa uskutočnilo v Astane 10.-11.5. Účelom dohody, ktorá by mala byť podpísaná už v blízkej budúcnosti, je **podporiť rozvoj Ro-Ro nákladnej dopravy v transkaspickom priestore** s využitím potenciálu morských prístavov Kazachstanu. Výhodou tohto spôsobu prepravy je, že nákladné vozidlá môžu vojsť na loď a vyjsť z nej po vlastnej osi vďaka špeciálne upravenej konzole.

Ďalší príspevok do projektu obnovenj Hodvábnej cesty

Kazašský infraštruktúrny fond KIF, ktorý je dcérskou spoločnosťou štátnej investičnej firmy Kazyna Capital Management (<http://kcm-kazyna.kz/>, spravuje 13 investičných fondov s celkovou kapitalizáciou 2,4 mld. USD), prijal 18.5. rozhodnutie o financovaní (8,7 mil. USD) výstavby skladových priestorov kategórie „A“ s plochou 25 tis. m², nachádzajúcich sa v oblasti špeciálnej ekonomickej zóny „Chorgos – Východné vráta (Хоргос — Восточные ворота, <http://www.sezkhorgos.kz/>)“ na hranici s Čínou. Ide o prvú etapu výstavby moderného skladového a logistického areálu s plochou 100 tis. m² **v tomto dôležitom tranzitnom bode obnovenj Hodvábnej cesty**, z ktorého bude možný prístup k železničnej stanici Altynkol' a k automobilovej trase „Západná Európa – Západná Čína“. V tejto ekonomickej zóne platí špeciálny daňový režim – neplatia sa dane z príjmov, pozemkov alebo majetku.

5. Medzinárodné hospodárske vzťahy / regionálna spolupráca / vzťahy s EÚ

Podpis hospodárskej dohody s Chorvátskom

Dohoda medzi vládou Kazašskej republiky a vládou Chorvátskej republiky o hospodárskej spolupráci bola podpísaná v Astane 18.5. Prioritnými oblasťami spolupráce oboch krajín sú priemysel, poľnohospodárstvo, informačné technológie, energetika, doprava a logistika, cestovný ruch. Diskutované budú na zasadnutiach **novovo vytvorenej medzivládnej komisie**, označenej za efektívny nástroj na riešenie úloh obojstranného záujmu. Obidve krajiny v súčasnosti zaznamenávajú pozitívnu dynamiku rozvoja obchodu, ktorého obrat v r. 2017 dosiahol 316 mil. USD a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zvýšil až 8-krát, hlavne vďaka rastu dovozu kazašskej ropy (289 mil. USD). Rok predtým Chorvátsko doviezlo ropu v hodnote 11 mil. USD (135 mil. USD v r. 2015). Krajinu v r. 2017 navštívilo viac ako 3 tisíc turistov z Kazachstanu. Chorvátsko zároveň oznámilo, že na jeseň 2018 otvorí svoje diplomatické zastúpenie v Astane.

Spoločné investičné projekty s Čínou

Minister pre investície a rozvoj Ž. Kasymbek informoval 23.5., že **v súčasnosti je v Kazachstane rozpracovaných 11 veľkých investičných projektov čínskych firiem v celkovej hodnote 7 mld. USD.** V tomto roku sa očakáva ukončenie 6 projektov. Čínske investície v Kazachstane sú zamerané na spoločné projekty v oblasti rozvoja infraštruktúry, stavebníctva, poľnohospodársko-potravinárskeho komplexu, banského a ťažobného priemyslu, strojárkej výroby a chemického priemyslu.

Dolná komora parlamentu Mažilis schválil 30.5. **medzivládnu dohodu medzi Kazachstanom a Čínou o spoločnej výstavbe priehrady zadrživajúcej bahno na rieke Chorgos.** Hodnota projektu s názvom Čukurbulak/Almaly (Чукурбулак/Алмалы)"

predstavuje **11,7 mld. KZT (30,4 mil. EUR)** a zmluvné strany na ňom budú participovať rovnakým 50 %-ným podielom, ktorý bude zachovaný aj v prípade vlastníctva. Priehrada sa bude nachádzať 5 km proti prúdu od spoločného kazachsko-čínskeho vodného prepravného uzla Dostyk (Достык).

Konzultácie rezortov zahraničných vecí SR a Kazachstanu

Námestník ministra zahraničných vecí Kazachstanu R. Vasilenko sa 14.5. v rámci medzirezortných politických konzultácií stretol so štátnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR L. Parížkom, s ktorým **okrem aktuálnych bilaterálnych tém rokoval aj o potenciáli rozvoja spolupráce vo formáte V4 – Stredná Ázia** (SR bude od júla 2018 predsedníčkou krajiny V4). Vyjadril pritom podporu tomuto dialógu, hlavne v oblasti rozvoja dopravy a logistiky, ako aj koordinácie spoločných snáh reagovať na rôzne výzvy, ako je extrémizmus, terorizmus a stabilizácia Afganistanu. **Krajiny V4 majú podľa neho potenciál stať sa predmostím európskej politiky vo vzťahu k Strednej Ázii.** Viac info:

<http://www.teraz.sk/slovensko/kazassky-diplomat-r-vasilenko-odborn/325102-clanok.html>

6. Eurázijská ekonomická únia (EEÚ)

Zasadnutie Najvyššej rady EEÚ

Prezident N. Nazarbajev sa 14.05. zúčastnil na zasadnutí Najvyššej Eurázijskej ekonomickej rady v Soči. Podľa informácie rezortu hospodárstva Kazachstanu bolo na programe rokovania 15 hlavných tém; medzi nimi bude podpís dohody o medzinárodných dohovoroch EEÚ s tretími stranami, otázky statusu krajín pozorovateľov EEÚ, doplnkové protokoly k dohovoru o pričlenení Kirgizska k EEÚ, vyhodnotenie 2 rokov členstva Kirgizska a Arménska v EEÚ. **Na zasadnutí bolo potvrdené rozhodnutie udeliť Moldavskej republike štatút pozorovateľa EEÚ.**

Výstavisko EXPO Astana má záujem zapojiť sa do činnosti EEÚ

Prezident N. Nazarbajev na zasadnutí Najvyššej rady EEÚ v Soči (14.5.) predložil návrh, aby sa všetky aktivity finančného bloku EEÚ (vrátane zasadnutí pomocných výborov a pracovných rád EEÚ) konali v priestoroch areálu EXPO, kde v júni-septembri 2017 prebiehala medzinárodná špecializovaná výstava zameraná na energie budúcnosti. Ako uviedol, Kazachstan poskytne všetky nevyhnutné podmienky na realizáciu zasadnutí EEÚ.

Podpis obchodnej dohody EEÚ-Irán

Členské krajiny EEÚ a Irán podpísali v Astane 17.5. dočasnú dohodu o vytvorení zóny voľného obchodu. Za Kazachstan dohodu podpísal prvý podpredseda vlády A. Mamin. Irán poskytol koncesie na colné sadzby v prípade 246 tovarových skupín, EEÚ zahrnula 175 kategórií do zvýhodnenej sadzby; zníženie colných sadzieb **bude platiť 3 roky.** Pre poľnohospodárske výrobky dôjde k zníženiu taríf o 19 % (pre produkciu z Iránu) a 5 % (EEÚ). V prípade priemyselných výrobkov sa clá znížia o 7 % (Irán) a 3,3 % (EEÚ). Nová dohoda je pre Kazachstan prínosom, nakoľko zavádza zvýhodnenie colných taríf na jeho hlavné exportné komodity – hovädzie a jahňacie mäso, maslo, zeleninu, rastlinné oleje, cestoviny, valcované výrobky z ocele, koľajnice, batérie a železné rúry.

Podpis dohody o obchodno-ekonomickej spolupráci EEÚ-Čína

V rámci Astanského ekonomického fóra bola 17.5. podpísaná **dohoda o obchodno-ekonomickej spolupráci medzi EEÚ a Čínou.** Dohoda bola podpísaná po dvoch rokoch prípravných rokovaní v súlade s princípmi WTO a na jej základe bude vytvorený spoločný

výbor na úrovni ministrov. Dohoda zahŕňa oblasti ako colná spolupráca, uľahčovanie obchodu, ochrana práv duševného vlastníctva, verejné obstarávanie, elektronické obchodovanie, konkurencieschopnosť. Vytvorený bude nový mechanizmus spolupráce colných orgánov EEÚ a Číny; podporená bude elektronizácia vybavovania colnej dokumentácie vrátane používania elektronických podpisov. Definované boli prioritné oblasti ekonomickej spolupráce: poľnohospodárstvo, energetika, doprava, priemyselná výroba, technológie a inovácie, informačná a komunikačná infraštruktúra, finančné služby, ochrana životného prostredia. Očakáva sa, že dohoda nadobudne platnosť začiatkom r. 2019.

Rozvoj vzťahov s Egyptom

Kazachstan uvítal informáciu o uskutočnení stretnutia ministra priemyslu a zahraničného obchodu Egyptskej arabskej republiky T. Kabila s vedením EEÚ, ktoré sa uskutočnilo v Moskve 25.5. Na stretnutí boli vyhodnotené výsledky technických konzultácií EEÚ a Egypta z 21.12.2017, strany sa navzájom informovali o postupe prípravných prác **k začatiu rozhovorov o príprave dohody o vytvorení zóny voľného obchodu medzi EEÚ a Egyptom**, o podpísanie ktorej bol vyjadrený obojstranný záujem. Rokovania k dohode sa začnú na jeseň tohto roku.

Ratifikácia dohody o hraničnom režime s Kirgizskom

Dolná komora kazašského parlamentu ratifikovala 25.5. medzivládnu **dohodu o hraničnom režime medzi Kazachstanom a Kirgizskom**, ktorá bola podpísaná 25.12.2017 po krízovej situácii vzniknutej na spoločnej hranici. Dohoda stanovuje prípady, kedy bude možné uzatvoriť spoločnú hranicu (mimoriadna situácia, v záujme národnej bezpečnosti, kvôli sanitarnej karanténe a v prípade prepuknutia nákazlivých onemocnení).

Rast obchodnej výmeny z krajinami EEÚ

Celkový obrat vzájomného obchodu Kazachstanu s krajinami EEÚ za prvý štvrt'rok 2018 predstavoval 4,186 mld. USD a v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka zaznamenal nárast o 9,1 %. Vývoz dosiahol 1,328 mld. USD (+8,5 %), dovoz bol 2,858 mld. USD (+9,3 %). Podiel Ruskej federácie na celkovom obrate zahraničného obchodu Kazachstanu s krajinami EEÚ dosiahol 92,1 %. Kirgizsko sa podieľalo 4,3 %, Bielorusko 3,5 %, Arménsko 0,1 %.

7. Dôležité výstavy a konferencie v teritóriu (jún 2018)

Mining World Central Asia

24. ročník medzinárodného veľtrhu a kongresu banského a ťažobného priemyslu krajín Strednej Ázie

www.miningworld.kz

Termín konania: 19.06.-21.06.2018

Miesto: Astana, výstavné centrum KORME

Zoznam účastníkov: <https://wmc2018.org/ru/vystavka/spisok-uchastnikov>

Kazcomak

15. ročník medzinárodného veľtrhu cestného a priemyselného staveľstva, komunálnej techniky

www.kazcomak.kz

Termín konania: 19.06.-21.06.2018

Miesto: Astana, výstavné centrum KORME

Prehľad všetkých výstavných akcií organizovaných v Kazachstane v roku 2018:

<https://www.mzv.sk/documents/736307/347854/Kazachstan+-+ve%C4%B5trhy+a+v%C3%BDstavy+2018>

Zdroj: Kapital KZ, Kazinform, Government KZ, Zakon KZ, Akorda KZ, 24 Chabar, Forbes KZ, Finprom KZ, Informburo KZ, Strategy 2050, Kazpravda, Tengrinews, Energyprom KZ, Kazakhstan Today, Kaznews, Astana Times, Ranking KZ, Ministerstvo energetiky KZ, Zona KZ, Ministerstvo financií KZ, Výbor pre štatistiku KZ, Ministerstvo národnej ekonómie KZ

Spracoval: Ján Galoci, radca
Astana, 31.05.2018